

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — 16— K
Negyedévre — — — 8— K
Egy óra — — — 270
Egyes szám ára 10 fillér.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hír
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-u. 1., hová a hirdetések, előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők. Telefon 21.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 25. szám.

Szerda, január 31.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távlati jelentésel. —

A háboru mai hírei.

Német jelentés a harcterekről. — Franciaország és Olaszország kimerülése. — Az entente tavaszi offenzívája. — A törökök előnyomulása Perzsiában. — Az entente visszaélései a kórházhajókkal. — Elsülyesztett francia csapat szállítóhajó.

Német jelentés a harcterről.

Budapest, jan. 31. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

A franciák tegnap hasztalanul kísérelték meg, hogy a 304-es magaslaton és az Aisne-völgykatlanban elvesztett állásaikat visszazerezzék. Élénk tűz tevékenység után délután támadásra készültek, hanem ellentüzelésünk azonnal megállította őket. Este hat órakor újból támadtak, de ezt a támadást is könnyen visszautasítottuk. Háromnegyed órával később megismételt kísérletüket hasonló sors érte.

Az orosz fronton egyes helyeken husz fokra emelkedett hideg befolyásolta a hadműveleteket.

Romániában nagy hideg és hófúvások vannak.

Franciaország és Olaszország kimerülése.

Budapest, január 31. Luganóból sürgönyzik: A Popolo d'Italia írja:

A háboru mialelőbb véget ér, mert Franciaország és Olaszország úgy pénzügyileg mint emberanyagban rövidesen kimerül.

Budapest, jan. 31. Hágából sürgönyzik:

Oroszország a tavaszi offenzívára való felkészültséggel nagyon el van maradva, ezért tavasszal előbb a nyugati fronton kezdődnek meg a harcok. Az entente-országokban a szénhiány miatt a munició előállítás jelentékenyen csökkent.

Az entente tavaszi offenzívája.

Budapest, január 31. Berlinből sürgönyzik:

Bugney tábornok a belga generalisszimusz a Novoje Vremja munkatársának kijelentette, hogy a belga hadseregnek jelentékeny része lesz az ezidei offenzívában. A nagyszabású haditerv már elkészült. Az ideai összeütközés a nyugati csatákban olyan harcokat fog provokálni, aminek még egyetlen háboru sem látott. A belga hadsereg teljesen fölkészült a nagy döntésre.

A tábornok hangsúlyozta, hogy az entente minden rendelkezésre álló tartalékát harcba fogja vetni s ezért felő,

hogy Belgium ismét nagyarányu hadszíntérré válik.

A tengeren szintén döntésre kerül a sor.

A törökök előnyomulása Perzsiában.

Budapest, jan. 31. Konstantinápolyból sürgönyzik: A főhadiszállás közli:

Csapatunk Perzsiában bevonultak Dizzabodba. Lovasságunk folytatja a Deviat-Abaiból visszavonuló ellenség üldözését és közeledik Sulanabodhoz.

A törökök harca Galiciában.

Budapest, jan. 31. Konstantinápolyból sürgönyzik: A főhadiszállás közli:

Galiciában 28-ikán az oroszok túlnyomó erővel megtámadták állásainkat. Valamennyi támadásukat visszavertük, csupán egy helyen tudták megvetni lábukat, de lendületes ellentámadásunk innen is kivetette őket.

Az entente visszaélései a kórházhajókkal.

Budapest, jan. 31. Bernből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

A német kormány memorandumot adott át az amerikai és spanyol nagyköveteknek az angol és francia kormányokkal való közlés végett.

A memorandum elmondja, hogy az ellenség kórházhajóit nemcsak sebesültek és betegek szállítására használja, hanem megsértve a genfi egyezményt, munició és csapatszállításra is felhasználja a kórházhajókat.

Számталanszor megtörtént, hogy kórházhajók neveit olyan gyakran változtatják, hogy a német hadvezetőség képtelen idejében értesíteni tengeri haderőit a névváltoztatásról. Megállapítottuk, hogy egyes kórházhajókat fölfegyvereztek.

A memorandum huszonhárom melléklettel bizonyítja a német kormány tudomására jutott tények egyrészt.

A német kormány kijelenti, hogy jogosan elbáráthatná magát a felelőséget, ezt azonban emberies okokból egyelőre nem teszi. Nem tűri azonban

tovább, hogy csapatokat és municiót szállítsanak főhaditerületre a Vörös Kereszt álnok módon való fölhasználásával.

A német kormány kijelenti továbbá, hogy mostantól fogva Flamborough, Terschelling és Quessant-Lausend között levő tengeri területen nem fog megtűrni ellenséges hórházhajót. A nyugati és Délfranciaországból nyugati irányba haladó kórházhajóknak továbbra is szabad utjuk lesz.

A román pusztulás.

Budapest, jan. 31. Genfből sürgönyzik: A párisi Journal jelenti Jassyból a központiak romániai inváziójáról:

A románok hősiességével megtagadással felgyújtották a petroleumfúráásokat, amelyek évenként másfélmillió koronát szolgáltattak. A források teljesen elpusztultak. A gabonát azonban már nem akarták felgyújtani. A krajovai polgármester például megtagadta a parancsot a gabonakészletek felgyújtására. A kormány kormánybiztos nevezett ki a helyére, aki azonban szintén nem teljesítette a parancsot, mert a népet kell élelmezni.

Elsülyesztett francia csapat szállító hajó.

Budapest, jan. 31. Párisból sürgönyzik: A francia tengerészeti miniszterium jelenti:

Admiral Magen 5566 tonnás csapat szállító hajót, mely kilencszáz főnyi csapatot vitt Szalonikibe és amelyet „Arc” torpedóromboló kísért, e hó 25-ikén ellenséges buvárhajó elsülyesztette. A hajó tíz perc alatt süllyedt el. A közelben cirkáló torpedórombolók nyolcszázkilenc embert megmentettek. Az „Arc” torpedóromboló tisztjei a borzalmas idő dacára többször vízbeugrottak a fuldoklók mentésére. Akik az Admiralon elpusztultak, azokat nagyjából robbanás ölte meg.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 31. A képviselőház ma délelőtt Szász Károly alelnök elnöklésével ülést tartott, amelyen folytatták a kivételes hatalomkiegészítéséről szóló javaslat tárgyalását.

Az ülés megnyitása előtt Balogh Jenő igazságügyminiszter értesítette az ellenzéket, hogy a javaslat első szakaszának módosításához bizonyos mértékben hozzájárul.

Délután öt órakor térnek rá az interpellációkra s miután tíz interpelláció vár előterjesztésre, az ülés valószínűleg belenyulik a késő éjszakai órákba.

Szilágyi Lajos munkapárti képviselő interpellációt jegyzett be a katonai fölmentések terén az osztrákoknak nyújtott kedvezményekről.

Az álhírek.

— jan. 31.

A modern háboru katonai, gazdasági és politikai hírek terjesztését illetőleg bizonyos óvatosságra kényszerít. Olyan részletek, amelyek a laikus számára egészen mellékeseknek és figyelmet sem érdemlőknek látszanak, a telefon és táviró korszakában nagyon fontos felvilágosításokat nyújthatnak az ellenségnek. Azok a gazdasági korlátozások, amelyeket a háboru folyamán népünknek el kellett szenvednie, ugyebár még nem jelentettek éhínséget, hanem csak intézkedéseket egy esetleges éhínség ellen. Ellenfeleink a körülmények kényszere folytán ezeket az eleinte sokat csúfolt rendszabályainkat már régen utánozták. Mégis, minden ilyen hírből, bármennyire megcsonkítva, vagy elferdítve jut is el hozzájuk, új reményt merítenek arra nézve, hogy a központi hatalmakat valamikor csak ki fogják tudni éhezteni. Szakasztott így áll a dolog a politikai hírszolgálatnál. A pártok surlódásairól és harcáról szóló hírek már békeében is a „monarchia széthullásáról” szóló elmélet megszületésére vezettek és bizonyára nagyon is hozzájárultak a háboru kitöréséhez. A valóság ennek a kedves teóriának az ellenkezőjét bizonyította be. A háboru Ausztria-Magyarország népeit soha nem sejtett egyetértésben találta készen az ellenség visszaverésére és nem hogy szétválasztotta volna a népeket, hanem inkább egyesítette őket. Az ellenség mégis valósággal és minden ilyen híre és minden hazaárulási pör, minden miniszterváltás megannyi érv neki a régesrég megcáfolt széthullási elmélet mellett.

Ha tehát már az igaz hírekkel szemben óvatosság van helyén, mert az ellenséges sajtó elferdíti és félremagyarázza őket, fokozott óvatosság szükséges az álhírekkel szemben. Tulajdonképpen senki sem tudja, hogy keletkezik az álhír. A kávéházban, az utcán vagy mulatóhelyen egyszerre csak felrepül és kísérteties gyorsasággal elterjed városzerte. És ugyanolyan gyorsan eljut a hadtáptérütre és a lövészárkokba, a tisztékhez és a legénységhez is. Kijut a semleges országokba és onnan ellenségeinkhez, akinek sajtója kapva kap rajtuk és „autentikus” hírek formájában természetesen szívesen közli őket. Mindenki hallotta ezeket a híreszteléseket, de senki sem tudja, honnan származnak. Az emberek talán tudják, hogy nem igaz, amit hallottak és — mégis tovább adják. Mennél valószínűlenebb a hír, annál gyorsabban terjed. Mennél otrombább, amit mond, annál inkább hiszik. Ez ugyan emberi dolog, de nagyon károsítja érdekeinket a háboruban.

Az ellenséges sajtó igen nagy része él azokból a híresztelésekből, amelyeket minálunk, valamely kávéházi politikus szántsándékkal, vagy szándék nélkül, mint „megbízható forrásból” származó eredeti információkat indított világgörutjukra. Amit idehaza tényekkel könnyűszerrel megcáfolhatunk, azt odaát az ellenségnek vigan hiszik tovább az emberek, mert hiszen London, Páris, Pétervár és Róma sajtója megkapja ugyan a hazug hírt, de őrizkedik attól, hogy ezeket a tényeket is közölje, amelyek a hazug hírt megcáfolják. Az ilyen híresztelések idehaza is nyugtalanságot keltenek. Majdnem mindig hazugak is, mert az igaz híreket nem is kell ilyenformán terjeszteni, hiszen illetékes helyről ugyanis megtudjuk őket. A túlzott győzelmi hír éppoly káros, mint az ellenkezője: mindkettő fölösleges csalódást okoz. Gazdasági álhírek

épp úgy nyugtalaníthatnak, mint katonaiak, mert végeredményben hamis nézeteket és fel-fogásokat terjesztenek el mindakettlen. A háborut már régóta nemcsak katonai, hanem gazdasági téren is viseljük. A hamis hírek megzavarják az otthon maradtak lelkét és, mivel majdnem mindig kijutnak a frontra is, megzavarják a lövészárkok lakóit is. Ebből igen nagy kár származik. A hamis hírek néha akaratlanul eresztik világgá, de, majdnem ugyanolyan gyakran, szántsándékkal is. Vannak emberek, akiknek érdekük, hogy hamis hírek kerüljenek forgalomba; ezek az emberek nagyon jól tudják azt is, hogy a hazug és nyugtalanító hírek gyorsabban terjednek és könnyebben találnak hitelre, mint az igazak. Aki ilyen híresztelések elterjedéséhez hozzájárul, tudva vagy öntudatlanul támogat ilyen rossz-hiszemű szándékokat. Az ententesajtó minden száma újra megmutatja, mily módon vadásznak ellenségeink a hamis hírekre. A hamis hírek terjesztői — munkatársai az ellenséges sajtónak, mert anyagot szolgáltatnak neki ahhoz, hogy hazánkat becsmérelje és megkárosítsa.

Itt valóban csak a közönség maga se-gíthet. Hamis hírek szándékos és tudatos terjesztését háborus időben a büntető törvény torolja meg. De a hamis hírek öntudatlan terjesztése ellen csak a közönség feltámadt felelősségérzete védekezhetik hathatósan.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések január hó 30-ikáról.**
A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

Hófer jelentései:**Keleti harctér:**

Az egész arcvonalon nem volt különösebb esemény.

Olasz harctér:

Csapatunk a görzi grófságban véghezvitt vállalkozásai újra sikeresek voltak. Konstanjevicánál a 71. trencsényi gyalogezrednek osztagai benyomultak az ellenség állásaiba, legyőztek több olasz századot, szétromboltak árkokat és foglyul ejtett hattizttel, száznegyven főnyi legénységgel és 2 zsákmányolt gépfegyverrel tértek vissza. Verobibától keletre cs. a és kir. 2. népfőlköly gyalogezred osztagai hasonló vállalkozásról 27 fogollyal és 2 gépfegyverrel tértek vissza. A Garda-tó és Ets-völgy közötti helyeinknek tegnap is tűz között állottak.

Délkeleti harctér:

Változatlan.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:**Nyugati harctér:**

Rupprecht trónörökös hadsoportja: Az Artois-arcvonalon többszörös felderítő ütközetek voltak. Az Ancre és Somme között időnkint erős tűzérési harc. A trónörökös harcvonal: A franciáknak a 304-es magaslat ellen intézett esti támadásaik eredménytelenek maradtak.

Keleti harctér:

A Keleti-tenger és a Fekete-tenger között nem volt lényeges esemény.

Macedon arcvonal:

A Cserna-hajlásban és a Struma lapályán felderítő osztagok összeütközése. — Ludendorff.

A Wolf-ügynökség jelenti Berlinből:

Január 18-án egyik tengeralattjárónk az angol csatornában toperdőlővéssel megsemmisített egy Vosztalyu angol torpedórombolót.

— **Pap Géza báró üdvözlése.** Pap Géza báró országgyűlési képviselőt, aki Nagybecskerek városának, közérdekű ügyeiben számos értékes szolgálatot tett, huszonöt éves képviselői jubileuma alkalmából Nagybecskerek város tanácsa a következő táviratban üdvözölte:

Nagybecskerek város tanácsa őszinte melegséggel üdvözi Méltóságodat azon alkalommal, hogy immár 25 év óta tagja a magyar parlamentnek, bensőséges hálával emlékszünk meg azokról a megbecsülhetetlen szolgálatokról, melyekben Méltóságod városunkat állandó értékes támogatásával részesítette és kérjük a Mindenhatót, adjon Méltóságodnak erőt, egészséget, hogy közismert önzetlenségével, tehetőségével és hazaszeretettel még nagyon, nagyon soká támogathassa városunkat és szolgálhassa szeretett hazánkat. Magunkat és városunkat továbbra is Méltóságod kegyes jóindulatába ajánlva, vagyunk mélyeséges tisztelői Nagybecskerek város tanácsa.

— **Katonai kitüntetés.** A király megparancsolta, hogy **Dannetschek Ferenc** 12. gy. ezredbeli tart. főhadnagynak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a legfelső dícsérő elismerés tudtul adassék.

— **A Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése.** A torontálmegyei gazdasági egyesület február hó 11-én délelőtt 10 órakor Nagybecskerekben a vármegyház nagytermében tartja közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó. 2. Az elnökségnek megbízatása lejárván, az alapszabályok 28. §-a értelmében elnök és 3 alelnök választás. 3. Az alapszabályok 20. §-a értelmében 70 igazgatóválasztmányi tag választás. 4. Elnöki jelentés az egyesület 1916. évi működéséről. 5. Új tagok felvétele. 6. Jelentés az egyesület vagyon s az egyesület kezelése alatt levő lötenyészési alap állapotáról. 7. Az alapszabályok 17. §-ának b) pontja értelmében a számvizsgálóbizottság kiküldése a számadások megvizsgálására. 8. Az 1917. évi költségelőirányzat megállapítása. 9. Szabályrendelet-tervezet alkotása a kukoricamoly ellen való kötelező védekezésről. Ezen szabályrendelet szükséges voltának megindokolása céljából **Marton Andor** e. főtitkár előadást tart a kukoricamoly irtásának módjáról s azon károkról, melyeket a kukoricamoly főként az 1914., 1915. és az 1916. években Torontálvármegyében előidézett. 10. Indítványok.

— **Katonai kinevezések.** A király **Bachrach Artur** 12. gy. ezredbeli, **Braun Károly** és **Laneitsch Frigyes** 29. gy. ezredbeli tart. egészségügyi zászlósokat tart. egészségügyi hadnagyokká kinevezte.

— **Új tábort lelkész.** A király **Aubermann Miklós** tiszaszentmiklósi rk. lelkészt tábort lelkésszé kinevezte.

— **Jenovay Zoltán temetése.** Nagy részvét megnyilvánulása mellett temették el tegnap **Jenovay Zoltán** ittebei nagybirtokost Itteben. A temetésen nagyszámú gyászoló közönség jelent meg, melynek soraiiban ott láttuk a gyászoló rokonságból a **Siedeman, Jenovay, Demkó és Zsigmondy** családokat, továbbá **Jankó Agoston** alispánt, **Hertelendy Ferenc** főszolgabíró és nejét, **Draxler Brunó** földbirtokost, **Marton Andor** g. e. főtitkárt, az uradalmi tisztikart és cselédséget és végeláthatatlan tömegét az ittebei és környékbeli közönségnek.

A koporsó a kegyuri templomban volt felravatalozva, melyet a **Jenovay** család emere diszített. Itt történt a beszterelés, melyet a módosi esperesplébános teljesített a párdányi és esávosi plébánosok segítségével. A gyászszertartás alatt az ittebei énekhar egyházi gyászdalokat énekelt, bucsuztatva **Jenovay Zoltán** kit szegény és gazdag, ur, paraszt és cseléd egyformán szeretett, tisztelt és nagyra-becsült. A beszterelés után a nagyszámú kö-

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Csütörtökön, 1917. évi február hó 1-én két előadás: délután 5 és este fél 9 órakor, rendes helyárok mellett.

A z e z ü s t k e c s k e.Színmű előjátékkal, 4 felv. Bródy S. regénye után filmre átírta Fodor Aladár. A nagystilű tökéletes rendezés Kertész Mihály gondos munkája. Előkészületen Amerika nagyszabású szenzációja: **A királytigris.**

zönség kikísérte a koporsót az ittebei róm. kath. temetőben levő családi sírboltba, hol örök nyugalomra tették Jenovay Zoltánt, kinek emlékét szeretettel és kegyelettel őrzi nemcsak özvegye, öt kis árvája, kiterjedt rokonsága és nagyszámu barátai, hanem általában mindenki, kinek életében valaha Jenovay Zoltánnal dolga akadt.

Jubiláló főigazgató. Szegedről jelentik: Dr. Szele Róbert, a szegedi tankerület főigazgatója február 3-án tartja meg tiz éves főigazgatói jubileumát. A tankerület tanári kara és ifjúsága gyűjtést rendezett egy Szele-tanulmányi alap javára és mint hírlik, szép összeg gyűlt egybe.

A nagybecskerekeli főgimnázium tanári kara és ifjúsága egy gyönyörű emlékalbummal vesz részt a tankerületi főigazgató jubileumán.

Halalozás. Özv. Pr asch á k Károlyné szül. Zinsler Magdolna tegnap 80 éves korában Nagybecskereken meghalt. Az elhunytat, akit kiterjedt rokonság gyászol ma délután temették el nagy részvét mellett a Rákóczy-utcai gyászszobából, ahonnan a róm. kath. temetőbe vitték s az ottani családi sírboltba helyezték örök nyugalomra.

Bródy-film a Városi Moziban. A Városi Mozi változatos és gazdag műsorának újabb érdekessége egy Brody-film. A z e z ü s t k e s k e a címe ennek az érdekes magyar filmnek, amely Bródy Sándor, a kitünő magyar írónak hasonló című regényéből készült s pompásan eleveníti meg a vásznon az érdekes izgalmas regényt. A Bródy-film mindenütt nagy sikert aratott s bizonyos, hogy nálunk is tettségel fog gyönyörködni benne a közönség. A Bródy-film holnap kerül színpadra a Városi Moziban élvezetes kísérő műsorral.

Keserű iz nem felel meg mindenki gusztyusának, ezért veszik előszeretettel a kellemes ízű Feller-féle rebarbara, „Elsa-pilulákat” mindazok, akiknek hashajtószere van szükségük. Békeárak: az Elsa-pilulákból 6 dobozt bérmentve 4 K 40 fillérért küld Feller V. Jenő gyógyszerész Stubica, Centrale 125. sz. (Zágrábmege). Kizárólag növényi anyagokat tartalmaznak, mert ásványi anyagok nem mindenkinnek tesznek jót. A számos és vegyi összetételű hashajtóval szemben tehát ezért is előnyben részesülnek az „Elsa-pilulák”.

Királyi üdvözlét a magyarságnak. A felső királyi pár tudvalevőleg sajátkezü üdvözlőirattal kedveskedik a magyarságnak a koronázás alkalmával. A honv. miniszterium Hadsegélyző Hivatala levelezőlapokon hozta forgalomba a királyi pár irásának facsimiléjét. E levelezőlapok a koronázás napjának dátumától bélyegezettek. Vidékre készségesen eljuttatja a hivatal a levelezőlapok egy-egy példányát mindenkinek, aki az elesett hősök özvegyei és árvái alapja javára legalább egy koronát küld be a hivatal főpénztárának (képviselőház) az utalványszelvényen K. Ü. (királyi üdvözlét) jelzéssel és pontos címmel. Budapestben a hivatal városzerte árusítja a levelezőlapokat.

Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Könyveket a haretérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a haretérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület készséggel továbbítja.

Irodalom.

A kis káplár a címe Szemere György új regényének, melynek közlését most újévkor kezdte el a Jó Pajtás s mely máris legkedvesebb olvasmányai közé került az iljuságnak. Benedek Elek képes gyermeklapja legújabb, január 28-iki száma közli Feleki Sándor versét, Benedek Elek elbeszélését, Endrődi Béla versét és rajzát, Pál Jób cikkét (képpel) a budapesti diákok cipész-műhelyéről, Falu Tamás meséjét, Benedek Elek regényét Rókané komámasszonyról. Sok szép kép, tarka mese, a rejtvények, szerkesztői üzenetek teszik teljessé a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 3 korona, fél évre 6 korona, egész évre 12 korona. Egyes szám ára 20 fillér. **Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala, Budapest, IV. Egyetem-utca 4.**

A sósmezői katolikus pap kálváriája.

— Egy erdélyi pap oláh fogságban. —

Biró Mihály sósmezői lelkész, akit az oláhok magukkal hurcoltak, a következő érdekes sorokban számol be romániai fogságának történetéről:

Herjában tudtam meg — írja a sósmezői pap —, hogy egy besugó azt a vádat emelte ellenem, hogy én tizennégy magyart elrejtettem a pincébe az oláh csapatok elől s hogy én rálöttem a Sósmezőre bevonuló ellenséges katonákra. Ez a vád természetesen aljas hazugság volt, meg sem cselekedhettem volna, mert nemhogy fegyverem, de még sétabotom sem volt. Ennek dacára a herjai román csendőrközeg írásba foglalta a vádat és az iratot azzal az utasítással adta át a bennünket tovább kísérő katonáknak, hogy azt a foglyok névjegyzékével egyetemben kézbesitse a bacui (?) hadbírósnak, amely golyó általi halálra fog ítélni.

A halálfelelem fogott el Rettenetes lelkiállapotban voltam és ilyen gyötrelmek között kellett Grozestitől Bacuig 120 kilométeres utat megtennem.

Alvásra és evésre az egész idő alatt ugyszólván nem is gondoltam. Ejjel-nappal rémképek gyötörtek mint a gonosztevőt a síralomházban. Ha volt néha egy-egy nyugodtabb percem, azon gondolkodtam, hogyan győzhetném meg az oláh hadbírósnak ártatlanságomról?

Egyéb szilárd pont nem kínálkozott a védekezésre, mint az a tény, hogy már a betérés első óráiban a megszálló katonaság minden található fegyvert gondosan felkutatott és összeszedet Sósmezőn; nemcsak tölem, hanem mindenkitől.

A kísérő katonák, látván elviselhetetlen gyötrelmeimet és végső kimerülésemet, vigasztaltak. Különösen egy katolikus csángó és ennek cigánytársa tanusított igen jóindulatot irántam.

Egyre mondták: „Egyél, parinte, igyál domnule! Nincs minden elveszve. — Ügyed jóvá fordulhat...”

A részvét, a vigasztalás jól esett s némi erőt adott, habár nem láttam módot a szabadulásra.

Nyolc nap múlva megérkeztünk Bacauba. Rövid pihenő után a hadbírósnak vezetője átvette a kísérő őrségtől a parancsot. Gondosan végigvizsgálta a fogolycsoport névjegyzékét, számbavett minden egyes embert s kellő őrizet alatt, elhelyezett bennünket egy lovaglőiskolában. Körülbelül hétszázan voltunk. Fekhelyünk kevés szalma, eledelünk só és zsiradék nélkül főtt paszuly, de elegendő és jó kenyér. Felügyelők itt egy igen humánus, igazságos és sorsunk iránt részvétet tanusító tiszt volt, polgári állásra nézve ügyvéd.

Az első napokban a velem való bánásmód semmiben sem különbözött fogolytársaimé-

től. A két katona, ki idáig kísért, most elvált tőlünk.

Az utolsó pillanatban hozzám lapulva, így szólt az egyik: Ne busulj parinte! Az Isten csodálatosan megszabadított. Erre szinte kezet csókolt s hirtelen eltűnt oldalamról.

Feleszméltem. Röpimát bocsátottam az ég felé. Hátha csakugyan csodatörtént? Hátha Isten kiragadott az ellenség körmei közül.

Csendesen eltelt néhány nap. Az élet ereje kezdett visszatérni tagjaimba s a részvét és öröm, mellyel velem levő néhány hívőm sorsomban osztozott, lelkemben is új energiákat ébresztett.

Ellenségeim, alattomos vádlóim, kik mint fogságomnak részesei, velem egy szalmán feküdtek, annál inkább sugtak, bugtak. Sehogy sem értették, miért nem jön már az a golyó, amelyért ők hazájukat elárulták s árulásukért Judás-pénzt reméltek. Hallottam később, amint sutogták: A pap bizonyára megvesztegette a katonát, ki azután a vádiratot kiolta a parancsból.

Lopta-e, nem-e, én azt nem tudom. Örültem, hogy az ellenem kivetett hurok szétmálott, mint a pókháló. Kijelentem azonban, hogy ez az utóbbi gyanúsítás is éppen olyan álnok és hamis, mint maga a vád elejétől végig.

Bacauból Ploestin át Sloboziába vittek bennünket vonaton. Nyitott, nagy marhaszállító kocsiokba zsúfoltak. Eső és hideg miatt sokat szenvedtünk. A kísérő katonák embertelensége is bántott, de az igazsághoz hiven el kell ismernünk, hogy élelmészünk az utazás alatt türehető volt.

Sloboziából többnyire gyalog, az öregek, nők és betegek pedig szekéren mentünk Poicuari vasutállomásra. Itt a háboru rettenetes képe tárult elénk. Az állomás csupa rom és üszög. Óriási gabona- és liszthalmazok a sár, szemét és törmelék között. Zongorák épen és félig törötten rakásra halmozva. Paplanok, takarók, butorok és házi eszközök elképzeltetlen összevisszaságban. Élőlény különben sehol a láthatáron. Csupán egy-egy gazdátlan kuvasz csatangol. A füstös, kormos levegőben varju károg, vándormadár uszik ismeretlen tájak felé.

Poicuari mégis kedvesen sorakozik emlékeink közé, mert ennek közelében ütött a szabadulás órája. Itt katonáink már rajtuk tütöttek az oláhokon s kiszabadítottak bennünket körmeik közül.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 9 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtészi épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

Az „ITTEBEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG” mély megilletődéssel jelenti, hogy elnöke

NAGYS. JENOVAY ZOLTÁN ÚR

f. évi január 28-án jobblétre szenderült.

Áldás és béke hamvaira!

Emlékét örökké kegyelettel megőrizzük!

A bánlaki főszolgabírótól

104-917. szám.

94-2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye bánlakai járásához tartozó szécsénfalvai körjegyzőségnél rendszerezett II. segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Javadalom: 1400 korona fizetés, az 1916. évi XXV. t.-c. alapján járó 400 korona háborus segély és a járlatjövdelem.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi február hó 25-ig hivatalomhoz küldjék be.

Bánlak, 1917. január hó 26-án.

Dr. Ürményi főszolgabíró.

Feller-féle jóillatu, fájdalomcsillapító

**„ELSA-FLUID”
oldó hatású toroköblítések**

céljára. Békeárak: 12 üveg bérmentve 6 korona. Feller V. Jenő gyógyszerésznél, Stubica, Centrale 125 (Zágráb-megye). Több mint 100.000 köszönőlevél.

1385-241

MEGHIVÓ

a B-KOMLÓSI TAKARÉKPÉNZTÁR részvényeseinek 1917. évi február hó 18-án délelőtt 9 órakor Nagykomlóson az intézet helyiségében tartandó

XLIII. RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

NAPIREND:

1. Az 1916. évi zárszámadás előterjesztése és az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása iránt.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.
5. Az intézeti alapszabály 43. §-ának megváltoztatása.
6. Az igazgató megválasztása.
7. A felügyelő-bizottság szabályszerű megválasztása.
8. Két jegyzőkönyvhitelítő kijelölése.

Vagyon.

Mérleg-számla.

Teher.

Pénztár 1916. évi dec. 31-én	27883	69	Részvénytőke	100000	—
Ingatlanok	4293	54	Tartaléktőke	64014	63
Értékpapírok	43012	75	Leirási tartalékalap	1600	—
Felszerelés	750	—	Takarékbetétek	542478	99
Váltótárca	195568	96	Fel nem vett osztalék	442	—
Kötvénytárca	167917	—	Államkincstár	766	59
Folyószámla előlegek érték-papírokra	81812	50	Átmeneti váltókamat	2829	78
Intézeteknél elhelyezett tőke	214267	14	Átmeneti kötvénykamat	2664	87
	735505	58	Nyereség	20708	72
				735505	58

Veszteség.

Veszteség-nyereség-számla.

Nyereség.

Tőkésített betétkamat	16943	59	Váltókamatok	17578	75
Kifizetett betétkamat	158	38	Kötvénykamatok	12432	34
Költségek	1090	58	Folyószámla-kamat	12110	89
Állami és községi adók	4017	60	Jutalékok	451	98
Kamatadó	1710	20	Szelvények	1442	50
Fizetések	5860	—	Elővezetett nyereség	6472	61
Nyereség	20708	72			
	50489	07		50489	07

A jelentés és zárszámadás 8 napon át aközgyülés előtt megtekinthető. A részvényesek, kik ezen közgyűlésen részt venni óhajtának, felkéretnek részvényeiket legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az alapszabály 14. §-a értelmében az intézet pénztáránál letétmenyezni.

Az igazgatóság.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

- Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
- Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
- Magy.-Francia bizt. társ. József fhg.-u.
- Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
- Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

- Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
- Martinov Szvetozár Szerb egyház palota.
- Nagyvinsky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

- Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

- Ozv.Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkerekedők:

- Kertész A., Iskolaépület.
- Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

- Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
- Bukovác István, Hunyadi-utca.
- Mesnik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

- Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

- Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

- Mesnik R. övegye, Hunyadi-utca.
- Schwáb Albert Hunyadi-utca.

Fényképés:

- Kremser István, Gizella-part.
- Orosy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

- Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
- Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

- Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

- Bürger és Grünwald, Temevári-u.

Gőzfűrés:

- Engel Sámuel, Eötvös-utca.
- Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

- Kollarich Gábor, Melenczei-utca.
- Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

- Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműáru-, rövidáruüzlet:

- Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
- Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
- Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
- Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

- Almásy Elek, Hunyadi-utca.
- Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

- Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállóval szemben).

Kőművesek:

- Hoff N. és társai.

Lakatosműhely:

- Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

- Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézmunkaüzlet:

- Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

- Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

- Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

- Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
- Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sírkórtár és szobrászterem:

- Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

- Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

- Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
- Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
- „Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

- Lukács és Társai, Kültelek.
- Schwirtlich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

- Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

- Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

- Annau örökösök, Korona-utca.
- Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
- Kurländer Imre, Korona-utca.

Uridivatáruház:

- Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

- Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
- Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
- Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

- Kovács János, vasuti vendéglő.
- Magyar Király sörcsarnok.
- Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
- Remsing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
- Tóth Lajos, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészlet:

- Oláh Gábor, Bajza-u.